

PLANINSKI IZLET / ŠPIČASTI VRH

Hodim, torej grem: Trnovski gozd

Špičasti vrh je le ena od številnih vzpetin vzhodnega dela Trnovskega gozda, katere teme je poraščeno z gozdom. A razgledni stolp na vrhu je dovolj visok, da lahko z njega v jasnih dneh občudujemo morsko gladino na eni in neverjetno zeleno oazo zadloške ravnine na drugi, da o pogledih na Alpe ne govorimo. Pot na vrh nas vodi po lepo markirani, samotni in enostavni poti, ob kateri vidimo ostanke nekdanjega življenja in občudujemo pristno naravo. Če ujamemo pravi čas, je pod vrhom spomladi obsežna preproga po česnu dišečega čemaža.

✚ Marjan Bradeško

Špičasti vrh nad Zadlogom je eden takih samotarjev, četudi je lahko dostopen. A ko se ga lotiš v snegu, vetru, dežju, megli, je povsem drugače. Bil je vetroven zimski dan in daleč naokoli sem bil edino bitje, ki se je klatilo po tistem koncu. Pri Cencu nad Colom je vame tako rekoč pljusknilo. Veter je nosil močan dež od strani in večina v takem ne bi niti izstopila iz avta. Posebej, ker je na tleh ležalo dobrega pol metra razmočenega snega. Glede na vrtnčenje dežja je bilo jasno, da se burja in mornik (jugo) prepirata, kateremu bo uspelo. Jaz pa sredi tistega bičanja. Nikjer ni bilo nikogar, sčefrano meglo je nosilo iznad Cola, više pa so nizki oblaki pritiskali na gozd. Temačno je bilo kljub belini, ki je pokrivala pusto zimsko pokrajino. Le zeleni brini in pritlikavi borovci so dodali nekaj barve v sivino dne.

Temni dinarski gozdovi: obpotni kamen samotnih iskalcev

Udiralo se je, a sem kar rinil naprej, do ceste in mimo znamenja, iz katerega so, zdaj že v kar gosti megli, sijale rumene in rdeče umetne rože. Nadaljeval sem mimo obeh Žgavcev, spodnjega sem si zapomnil iz časov, ko je bil še naseljen. Z Urško

smo šli mimo, pod mogočnimi drevesi ob hiši nas je med cvetočimi rožami na oknu tedaj pozdravila muca. Zgornjega Žgavca pa sem si zapomnil po srečanju z možakarjem, ki si je pred leti, ko sem s kolesom pridrvel iz Trnovskega gozda, dal nekaj opraviti pred zaraščajočo se hišo. Takrat sem se ustavil in sva se malo pomenila; o, kje pa, pošteno zaklepetala. Iz njega se je vsul plaz izbornih besed, stavkov, kot bršljan so se prepletli in zlili v eno samo čudovito povest. Kakšne besede, vse, vsa preteklost tiste zapuščene domačije se mi je živo risala pred očmi.

»Najprej je trava zarasla tisti kal (mlako), ki je usahnil, potem je pognal borov gozdiček in mornik je zdaj pihal z druge strani, tamle se je zavrtinčil ...« Kar vrelo je iz njega. Ko bi gospoda, in tudi prav gosposko je govoril, mogel posneti, bi tule pred bralcem v pristnem narečju zrasla vsa zgodovina tiste hiše, od dne, ko je pred stoletji z Žirovskega tja pribeljal »žgauc« in izžgal prostor za skromno bajtico. O, kaj vse je možakar še povedal o tem, kako so morali biti spretni, saj je bilo predaleč do doline – celo stensko uro so morali znati popraviti.

Iz spominov me je zbudil nov sunek burje. Pot, ki je tam seveda ne plužijo, je postala ledena in velike luže so pokrivale led. Dež je še vedno neusmiljeno lil in na lužah z vrtnčastim vetrom risal nenavadne vzorce. Pri naslednjem znamenju – še klopca in mizica sta vabili pod bukvami, seveda v kakšnem drugačnem vremenu – je bila vidljivost že silno slaba. Vse pod snegom, tudi markacij ni bilo kaj dosti. Vedel sem, da moram slediti električnim drogovom navzgor do Kobilice. In sem jim, kar dobro je šlo, le da je bil veter na odprtem še močnejši. Kje zares pot zavije v gozd, sem bolj slutil, saj je bilo vse belo – spodaj in zgoraj.

Nekega sončnega pomladnega dne smo prav tam z Urško opazovali imenitne pupke v kalu, ki je tokrat ležal pod globokim snegom. A glej, ko sem zavil levo navzgor in prišel do prvih bukev, je kar na prvem deblu rdečebelno očesce reklo, da grem prav. Objel me je silno mračen bukov gozd (danes ga zaradi žledu leta 2014 skoraj ni več), megla se je ovila okrog vsakega debela in pot, položen kolovoz, sem bolj čutil kot videl. Na samem grebenu, ob vznožju vršnega pobočja Špičastega vrha pa tudi slutnja ni bila več dovolj. Tam me

je vodila le še intuicija.

Opis poti

Z asfalta na makadam navzgor (smer zahod, oznake Špičasti vrh, Žgavec), kmalu levo na kolovoz, po njem do križišča s tablami, tam desno rahlo navzdol mimo kočice. Kmalu zatem med čebelnjakom in hišo (Smrček, pol ure od Cenca) v gozd rahlo navzgor in do travne uravnave. Po cesti desno in na križpotju levo (znamenje). Po cesti nad travniki Spodnjega Žgavca do poslopij pri Zgornjem Žgavcu (slabe pol ure od Smrčka). Levo čez travnik do razpela ob cesti. Navzgor ob električnih drogovih do ceste pod Kobilico (pred nami dve hiši) in po njej v loku do manjšega prevala. Tam levo na travnik rahlo navzgor, kmalu desno v gozd na položen kolovoz in čez čas levo navzgor na neizrazit greben. Po njem nekaj časa položno in na koncu malo bolj strmo do vrha z razglednim stolpom. Od Zgornjega Žgavca dobre pol ure.

Povratak v dolino

Vrnemo se po poti vzpona. Zaradi številnih gozdnih cest pa si lahko pot malo skrajšamo ali prilagodimo – vendar pozor pri orientaciji! Tako lahko na primer pri znamenju na križišču pod Spodnjim Žgavcem zavijemo levo (markacije vodi jo desno) na cesto in se po njej zložno spustimo do Cenca. ✕

Uporabni podatki

ZAHTEVNOST: lahka označena pot

VIŠINA: 1128 m

VIŠINA IZHODIŠČA: 847 m

VIŠINSKA RAZLIKA: 300 m

IZHODIŠČE: Cenc ob cesti Godovič–Ajdovščina, na sedlu, kjer se cesta s črnovrške prevali na ajdovsko stran in kjer se na jug odcepi cesta na Javornik, na sever pa v zaselek Križna Gora. Parkiramo na odcepu za Križno Goro ali ob cesti pri nekdanji gostilni Vodnjak. WGS84: 45,908459, 14, 022526.

ČAS: Cenc–Špičasti vrh 1 ura, 45 minut

Špičasti vrh–Cenc 1 ura, 15 minut

Skupaj 3 ure

VODNICA: Marica Brezavšček (ur.):

Idrijsko-cerkljanska planinska pot

(ICPP). PD Cerklje, Idrija in Črni Vrh,

2008, priložen zemljevid

ZEMLJEVID: Škofjeloško, Cerkljansko in Idrijsko hribovje. PZS, 2022, 1:50.000

Hodim, torej grem

AVTOR: Marjan Bradeško (Planinska zveza Slovenije)

Marjan Bradeško v svojem leposlovnem prvencu v 32 zgodbah opisuje svoje poti od kraških goličav slovenske Istre do Triglava, od mračnih grap predgorja Julijskih Alp do haloških gričev. Zadrži se med domačimi polhograjskim griči, bralca pa povabi tudi prek meje, v Zahodne Julijce in Ziljske Alpe. Vmes doda vtise s pohodov med polji sivke v Provansi ali med jezери v Pirenejih, na koncu pa se odpravi na nekaj večdnevnih pohodov po Slovenski planinski poti. Skozi Bradeškove opise zadiši zgodnja pomlad, bralec začuti sijaj belih skal v vročem poletju, se umika zimskim viharjem, prestrašeno čaka medveda, kjer ga ni, ali pa se nasmeji ob zanimivih prigodah, denimo ob reševanju psa iz poledenele Velike Dnine ali ob pogledu na gorsko deklenco v Belem potoku.

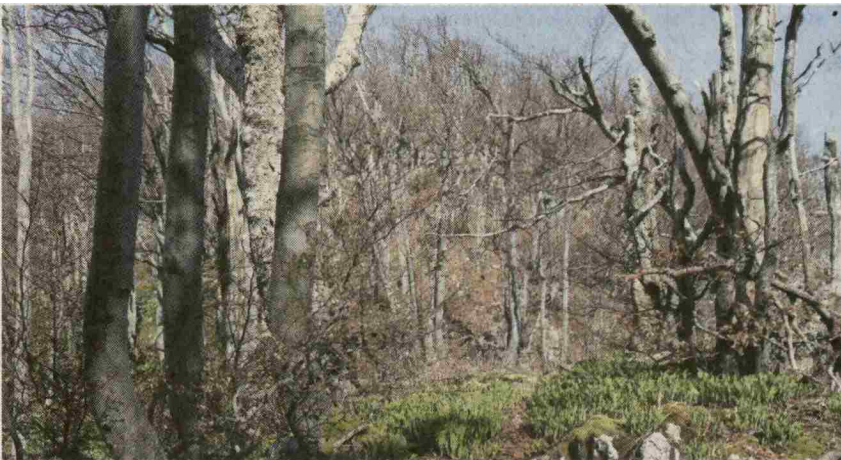
Knjigo Planinske založbe lahko za 27,90 evra naročite na brezplačni številki 080 18 93 ali na e-naslovu trgovina@pzs.si.

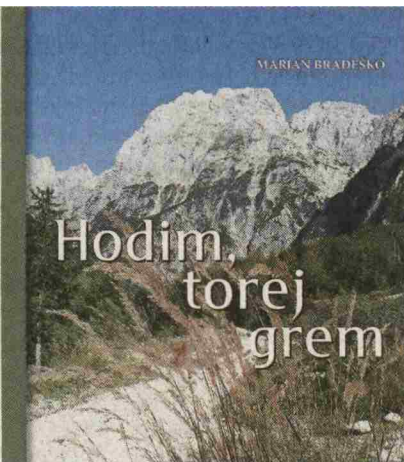
Sredi kraškega Trnovskega gozda nas preseneti kal – nad Kobilico pod Špičastim vrhom. ☺ Marjan Bradeško

Znamenje pod Kobilico pod Špičastim vrhom 📍 Marjan Bradeško

Razmršene bukve in prvo zelenje v Trnovskem gozdu 📍 Marjan Bradeško

Vodnik Hodim, torej grem